

den tidligere Justitsminister Albertis Forhold, derimod ikke i samme Grad have været rettede paa at belyse den Optraeden, der havde været vist fra de forskellige andre, som deltog i Begivenhederne den Gang.

Det er imidlertid kun en Enkelthed; men jeg vil gerne dertil føje endnu et, og det er, at det synes mig, at ved Bedømmelsen af alt, hvad der med Hensyn til Bondestandens Sparekasse foregik fra de forskellige Embedsmænds Side, som paa den ene eller den anden Maade havde dermed at gøre, bør man efter min Mening huske, under hvilke, jeg kan vel sige, unormale Forhold disse Begivenheder i det hele taget fandt Sted. Man maa huske dette, at Formanden for vedkommende Sparekasse var Landets mægtige, meget mægtige og ikke meget hensynfulde Justitsminister. Man maa huske dette, at denne Justitsminister opretholdtes af sine Kolleger trods meget voldsomme Angreb. Man maa huske dette, at han vedblivende fandt stærk Støtte fra meget betydende Side i Rigsdagens Ting. Naar man ser paa dette, vil man ogsaa være klar over, at det var en, om ikke forsvarlig, saa dog forstaaelig Betragtning hos adskillige Embedsmænd, at saa længe de Kolleger af vedkommende Minister, der maatte antages at vide mere end disse Embedsmænd, intet foretog, saa maatte Sagen være i Orden, saa kunde Embedsmændene forholde sig rolige. Og hvad der gør denne Betragtning og den Tilbøjelighed, der fandtes hos Embedsmændene til at gøre denne Betragtning gældende, endnu mere forstaaelig, er dette, at det Regimente, vi den Gang havde, det var efter den Opfattelse, som utvivlsomt fandtes indenfor Embedsstanden, et ganske haandfast Regimente. Ærede Medlemmer, der have gennemlæst Forhørene, ville ikke være i Tvivl om, hvilke Forestillinger der i saa Henseende raadede indenfor den daværende Embedsstand.

Jeg tror, at alt dette skal man tage med i Betragtning, naar man overvejer, paa hvilken Maade de forskellige i denne Sag indviklede Personer den Gang optraadte, og jeg tror, at man ogsaa skal huske dette, at der skete Henvendelser fra Embedsmændene, og ærede Medlemmer vide, hvor meget disse Henvendelser frugtede. Det forekommer mig derfor, at man ikke fra den Maade, hvorpaa det gik med Embedsmændenes Tilsyn paa dette Tidspunkt, kan slutte til, hvorledes det i al Almindelighed vil gaa. Vi

befandt os den Gang under unormale, efter min Opfattelse abnorme politiske Tilstande. Vi ere nu komne ud over dette Styresystem. Jeg skal ikke nægte den Mulighed, at det kan komme igen under den ene eller den anden Form, til den ene eller den anden Tid. Det er Rigsdagens Op-gave at yde sit Bidrag til, at dette ikke sker. Hvis imidlertid noget saadant i Tidernes Løb igen skulde ske, hvis vi skulde komme i lignende Situationer, erkender jeg for min Del meget gerne, at saa ville formodentlig adskillige Arter af Statstilsyn vise sig at glippe under saadanne Forhold. Men derfor kunne vi ikke give blankt op ogsaa under almindelige Tilstande. Det forhindrer ikke, at vi nu kunne prøve paa at arbejde noget bedre ud af den Sparekasselovgivning, vi i Øjeblikket have, end det, den hidtil har været. Under normale Forhold føler jeg mig overbevist om, at man ad denne Vej vil kunne opnaa ikke ringe Resultater.

Jeg haaber da vedblivende, at dette Lovforslag i Hovedtrækkene skal finde Tilslutning i dette Ting. Enkeltheder — det har jeg sagt fra første Færd — er jeg selvfølgelig rede til at forhandle om, ogsaa med Hensyn til at føre nye Bestemmelser ind af den Art, som adskillige ærede Medlemmer lægge saa megen Vægt paa, naar disse Bestemmelser kunne forenes med de praktiske Hensyn. Men selve Hovedopgaven, den allerede i denne Vinter at naa en Ordning, der udvider Sparekassetilsynet meget stærkt og giver det nye Magtmidler at raade over overfor Sparekasserne, den haaber jeg, at et Flertal i dette høje Ting og i det andet Ting vil slutte sig til. Kun derved fri de danske Regeringsmyndigheder og Lovgivningsmyndigheder sig for et stort Ansvar overfor vore Sparere og overfor vort Samfund.

Bramsen: Jeg har indtegnet mig som Taler efter den højtærede Minister for eventuelt at kunne svare ham paa et eller andet, han havde fremført i sit Foredrag. Men jeg er kommen noget i Forlegenhed, thi der er jo egentlig ikke noget at imødegaa i, hvad den ærede Minister har sagt. Ministeren har jo ikke noget bestemt Standpunkt i denne Sag, som han ligefrem sagde os, men han vilde have det hele afgjort, efter at Sagen havde været henvist til Behandling af en Kommission, som samtidig skulde have til Behandling Spørgsmaalet om en Aktielovgivning og en Banklovgivning og saa denne Sparekasselovgivning og Forhol-